

Szieszta

SZERKESZTI: WERNER KRISZTINA

Magyarországon is bejegyzett Egyesítő Egyház

A koreai Moon Sun-myung tiszteletes alapította, legutóbb 2009 őszén rendeztek tömeges esküvőt, 10 ezer pár részvételével Koreában.

TÍZ ÉV ALATT MEGDUPLÁZÓDOTT A BEJEGYZETT VALLÁSI KÖZÖSSÉGEK SZÁMA

Nem csillapodik az egyházalapítási láz – 2009-ben 169 bejegyzett egyház között oszlott meg az adók egy százaléka. Sok a keresztény és buddhista kisegyház, de találunk ősmagyart és ezoterikusot is. A szakértő szerint nő a vallás iránti érdeklődés, és jó üzlet is lehet a bejegyeztetés – csak 100 ember kell hozzá és egy alkotmányba nem ütköző alapszabály.

Egy százalék az egyházaknak

EGYHÁZAK
FARKAS JUDIT

A Krisna-tudatú hívők közössége is jelen van Magyarországon.

Hárommilliárd forint – ennyit ajánlottak fel az adók egy százalékából a római katolikus egyháznak Magyarországon 2009-ben. Januárban került fel a lista az APEH honlapjára, amelyből kiderül: legalább 169 egyház verseng a felajánlásért. Az adományok 88 százalékát a történelmi egyházak – a katolikusok, a reformátusok, a Mazsihisz és az evangélikusok – kapták.

Az egyházaknak adott egy százalékokból (5 milliárd forint) 60 százalék a katolikusoké. Az összeget többek között óvodák, iskolák, szociális intézmények fenntartására, a hátrányos helyzetűek, például a hajléktalanok megsegítésére fordítják. Működtetnek szerteszéjjel levéltárakat, múzeumokat, tehetséges diákokat pártoló alapítványokat. Az ismert egyházak mellett azonban számos egzotikus vagy furcsa nevű szervezet felbukkan a listán, és sokuknál fogalmunk sem lehet, mit kezdenek a felajánlásokkal. A lista mellesleg duplájára nőtt az elmúlt tíz évben – úgy tűnik, egyre népszerűbb az egyházalapítás.

A Fővárosi Bíróság kezeli a Magyarországon bejegyzett egyházak listáját, az adatbázisban több mint 400 egyházi jogi személy van – tudtuk meg

Nagy Gábor Dánieltől, a Szege-di Tudományegyetem vallástudományi tanszékének szociológusától. – A szabályozás lehetővé teszi, hogy egy egyházi szervezeti egysége is bejegyeztesse magát jogi személyként, így például katolikus szerzetesrendek. Ha ezeket „letisztítjuk”, akkor is több mint 200 a bejegyzett egyházi szervezetek száma, és a lista folyamatosan bővül – mondta a szociológus, aki szerint ennek több oka lehet. Az egyik, hogy sok harmadik országbeli érkezik hazánkba, például a Távol-Keletről, ezért megjelentek nem magyar nyelvű egyházak is.

Ha már Keletről van szó, a

» Előfordult olyan eset, hogy egy házszámra három szervezet is be volt jegyezve, ám semmilyen megkeresésre nem válaszoltak – azóta sem tudnak róluk semmit.

Nagy Gábor Dániel

lista 168. helyét egy kínai nyelvű keresztény egyház foglalja el szerény 37 ezer forinttal. A Krisna-tudatú hívők közössége mellett több hindu és 15 buddhista egyházi szervezetnek adakoztak az adózók és képviselteti magát az Egyesítő Egyház is. Az akár teljesen más kultúrában élő párokat Moon tiszteletes hozza össze fényképes önéletrajzok alapján.

Egy másik ok, hogy a magyar társadalomban spirituális reneszánszról beszélhetünk: nagy, és egyre nő a vallás iránti érdeklődés. – Az emberek 10–11 százaléka jár hetente templomba, 20 százaléka imádkozik naponta. Jóval több mint kétharmaduk azonban

hisz a keresztény Isten elgondolásában és önmagát vallásosnak tartja – világított rá a szakértő. A kutatásokban két nagy típusba sorolják a vallásosságát: az egyik az intézményes, ami egyházi, közösségi keretek között zajlik, a másik a privát, „a maga módján”. Ez utóbbiak aránya 25-től 45 százalékig terjedhet. Érdekesség, hogy az intézményes vallásosság aránya most a fiatal diplomások körében magas az össztársadalomhoz képest.

Az ezoterikus irányultságú kisegyházak is szép számmal képviseltetik magukat. Ezekben keveredik a keresztény, a misztikus keleti, az okkult és az ősi (vagy annak vélt) hagyomány. A „Közösség a születés méltóságáért” több mint 13 milliót gyűjtött, amivel stílusosan a 13. helyet szerezte meg: bárki tag lehet, aki jelen volt már születésnél. És ha már hagyomány, 25. az APEH-listán az Ősmagyar Egyház. Az Ankh, az örök élet egyháza száznál is több jótékony-sági szervezetet támogatott 2007-ig – akkor frissült utoljára a listájuk. Ám akad több olyan szervezet is, amely rontáslevételt, különböző misztikus szolgáltatásokat kínál – de nem csak ezért lehet jó üzlet egy kisebb egyházat bejegyeztetni.

– Az egyház mint jogi forma gazdasági jogi szempontból a legkedvezőbb lehetőséget nyújtja esetleges büjtött vállalkozások számára. Egy bejegyzett egyház komoly adó-

kedvezményekhez és lehetőségekhez juthat. Adományt gyűjthet a híveitől, akik karitatív munkát végezhetnek az egyházi szervezeten belül, és mindez nem adóköteles. Segíthetnek felépíteni a gyülekezetnek egy házat: magánszemély ezt csak legális foglalkoztatási jogviszonyban tehetné. Az egyház nyújthat bizonyos hitélethez kapcsolódó szolgáltatásokat adómentesen, de ennek az értelmezése igen széles körű – hívta fel a figyelmet Nagy Gábor Dániel. A vallástudományi tanszék kutatásai a pénzszerzési előnyök vizsgálatára nem terjednek ki, de 2002 és 2006 között végeztek egy széles körű kulturális-vallási kutatást. Levélben keresték meg a bejegyzett egyházakat.

A bejegyzés kritériumai mellesleg nem éppen szigorúak. Elég 100 fő, aki létrehozza az egyházat, és ha a csatolt alapszabály nem ütközik az alkotmányba, a bíróságnak nincs mérlegelési jogköre.

spirituális reneszánsz

EGY KIS SZEKTATAN

Hogyan lehet megállapítani, szektába botlunk-e? – kérdeztük a vallástudományi tanszék munkatársát, aki elmondta: egy tipológiai rendszerrel osztályozzák a vallási közösségeket. Fontos tényező a közösség társadalomhoz, valamint a megváltáshoz való viszonya. Ha a társadalomhoz való viszony negatív – úgy vélik, a Földön nincsenek jó lehetőségek, csak rossz dolgok, az emberekben nem lehet megbízni és a közösséggel szemben erőszakos cselekedeteket követnek el –, szektás jegyeket mutat a csoport. Ahogy akkor is, ha azt mondja a közösség, csak itt nyerhető el a megváltás, sehol másutt és csak akkor kerülhetsz egy jobb életbe, ha náluk maradsz. Ám a szociológia a szektát nem mint megbélyegző kifejezést, hanem mint szociológiai fogalmat használja. Megbélyegző éle a köznyelvben van a szónak.

Vallás és jogrend. A világ több országában napjainkban vallásszabadság van, melyet gyakran az adott ország alkotmánya is emberi jogként rögzít, vagyis a jog nem engedi meg, hogy egyént vagy csoportokat hitük alapján hátrányos megkülönböztetésben részesítsenek. (Idetartozik az is, hogy aki nem hívő, azt sem érheti hátrány.) Ezzel együtt jár az, hogy a legtöbb fejlett országban az állam és a vallás szerepe elkülönül egymástól (szekularizált állam), azaz a vallás nem vesz részt az országok politikai és gazdasági irányításában, és az állam nem szól bele a vallási felekezetek belügyeibe.

SZCIENTOLÓGUSOK

Nem minden országban szeretik. Az ismertebb egyházak közül a szcientológusok a 26. helyre szorultak, 5.270.059 forintot kaptak 1062 főtől. „Ha valaki igazán szeretne egymillió dollárt keresni, annak a legjobb módja, hogy alapítsa meg a saját vallását” – nyilatkozta az egyház alapítója, L. Ron Hubbard az 1940-es évek végén. Nem sokkal ezután megírta Dianetika című könyvét, a szcientológia alapvetését. A szervezetet sokan vádolják azzal, hogy kiharcolja az egyházi státusszal járó üzleti előnyöket – például hogy a tagoknak az előrelépéshez drága tanfolyamokon kell részt venniük, és a szcientológiában érintett cégek beférkőzhetnek az üzleti életbe. Németországban, Franciaországban állami szinten lépnek fel a szcientológia ellen, Magyarországon nem korlátozzák. A pszichiatriaiellenes egyház hívei közé tartozik John Travolta, Tom Cruise és Beleznay Endre magyar színész is.

JOHN TRAVOLTA

TOM CRUISE

A TOP 10-ES LISTA

Magyar Katolikus Egyház – 3.058.968.189 forint, 489.229 főtől; Magyarországi Református Egyház – 1.047.123.691 forint, 163.855 főtől; Magyarországi Evangélikus Egyház – 315.756.973 forint, 45.639 főtől; Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közössége – 87.320.652 forint, 12.039 főtől; Magyarországi Baptista Egyház – 76.268.367 forint, 11.581 főtől; Mazsihisz – 65.242.506 forint, 5017 főtől; Hit Gyülekezete – 60.620.439 forint, 17.501 főtől; Gyémánt Út Buddhista Közösség – 29.114.224 forint, 4042 főtől; Magyarországi Jehova Tanúi Egyház – 26.607.090 forint, 7353 főtől; Magyarországi Unitárius Egyház – 20.519.889 forint, 2083 főtől. Az egyházak kiadásait kapnak a költségvetéstől is: az összeg attól függ, a közösség számára hányan utalják át adójuk egy százalékát. A lista utolsó helyén a nagyrészt romákból álló, keresztény Sekina gyülekezet áll 11.164 forinttal, 8 felajánlóval.

NAGY GÁBOR DÁNIEL
Nem tud olyan egyháztól, amelynek küzdenie kellett a megalapításért vagy nem voltak hajlandók bejegyezni.

Egyház örömlányoknak?

Egy 2003-as, hasonló témájú cikkben írták az Origo hírportálon, hogy néhány évvel azelőtt szegedi prostituáltak próbálták megalapítani egyházukat. Ezt már nem vette be a döntéshozók gyomra.